

Biologisk mangfold
Våtmarksområde, Ramsdalsmyra ved Lyngmyr skole
Tvedestrand kommune

Asbjørn Lie
Agder naturmuseum og botaniske hage IKS
2013

Forord

Agder naturmuseum og botaniske hage er bedt av Asbjørn Aanonsen i Tvedestrand kommune om å foreta en undersøkelse av det biologiske mangfoldet i et våtmarksområde nær Lyngmyr skole i Tvedestrand kommune.

Førstekonservator Per Arvid Åsen og førstekonservator Roar Solheim står faglig ansvarlig for hhv. botanikk og zoologi ved Agder naturmuseum. Vi takker med dette for et hyggelig samarbeid, og for oppdraget.

Med vennlig hilsen

Sigmund Spjelkavik
Direktør

Asbjørn Lie
Konsulent

Sammendrag og konklusjoner

Det registrerte våtmarksområdet har karakter av skog som er vokst opp i en tidligere åpen kulturmark. Vegetasjonen er rik og har karakter av rik sumpskog/or-askeskog og kan utvikle seg videre mot disse vegetasjonstypene. Forsumpingen av området skyldes delvis at områdene nedenfor er bebygd. Det er fylt ut masser inn i området fra området ved Lyngmyrhallen.

Det ble registrert en rik spurvefuglfauna i området og nærområdene rundt.

Vi vurderer området mer i retning av «rik sumpskog» av lokal verdi/regional verdi mer enn som et våtmarksområde.

Det ble ikke registrert småsalamander i området, og det er ikke spesielt gunstige dammer i området for yngling av salamander. Disse dammene favoriseres av å ligge mer lysåpent. Det var stor vannføring i bekken som vanskeliggjorde undersøkelsen. Vi kan ikke utelukke at det finnes småsalamander i området. I Artsdatabankens Artskart foreligger det en registrering fra Østervannet fra 1964, eller bare spredte observasjoner fra sentrumsnære områder i Tvedestrand by, de fleste eldre.

Konklusjon

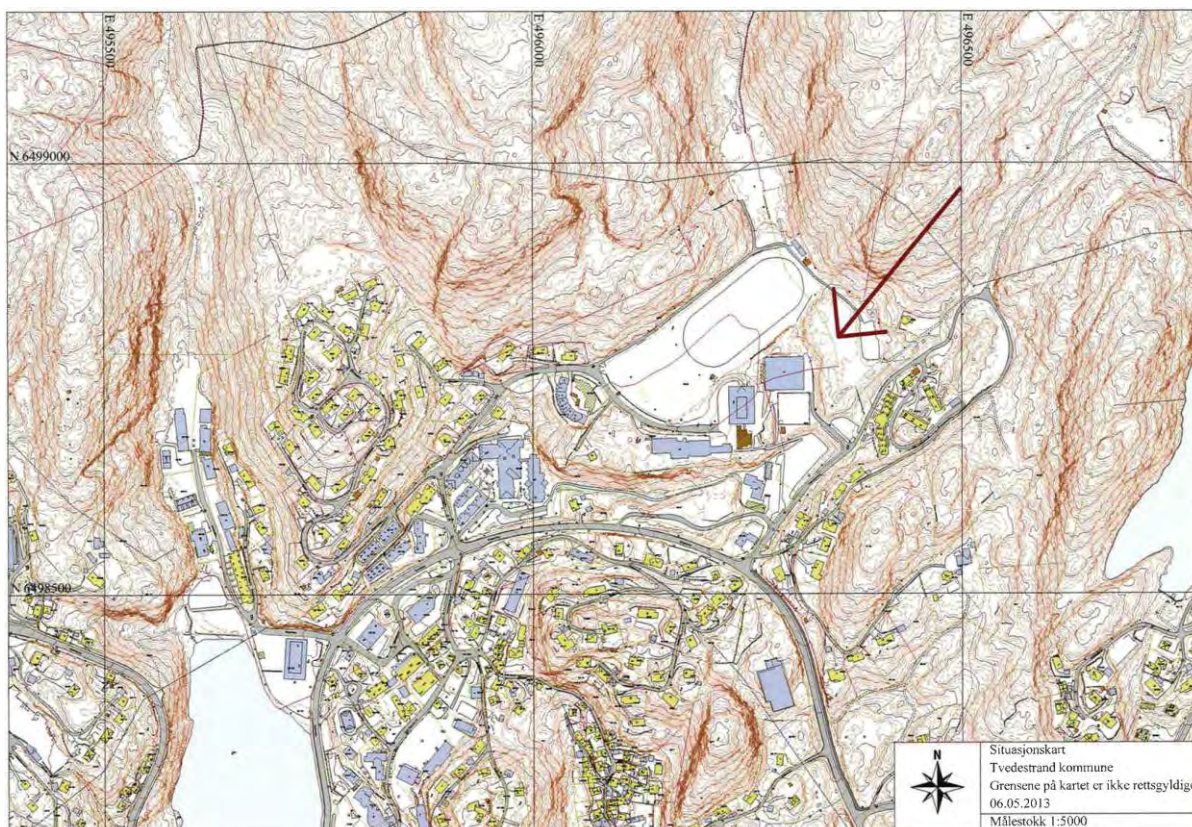
Området er rikt, men påvirket av utbygginger i nærområdet. Området kan utvikle seg videre mot en lokalitet med «rik sumpskog» med høy lokal verdi. Det er en rik spurvefuglfauna i området. Området vurderes ikke som en god ynglelokalitet for småsalamander. Undersøkelsen utelukker ikke at det finnes småsalamander i området.

1 Innledning

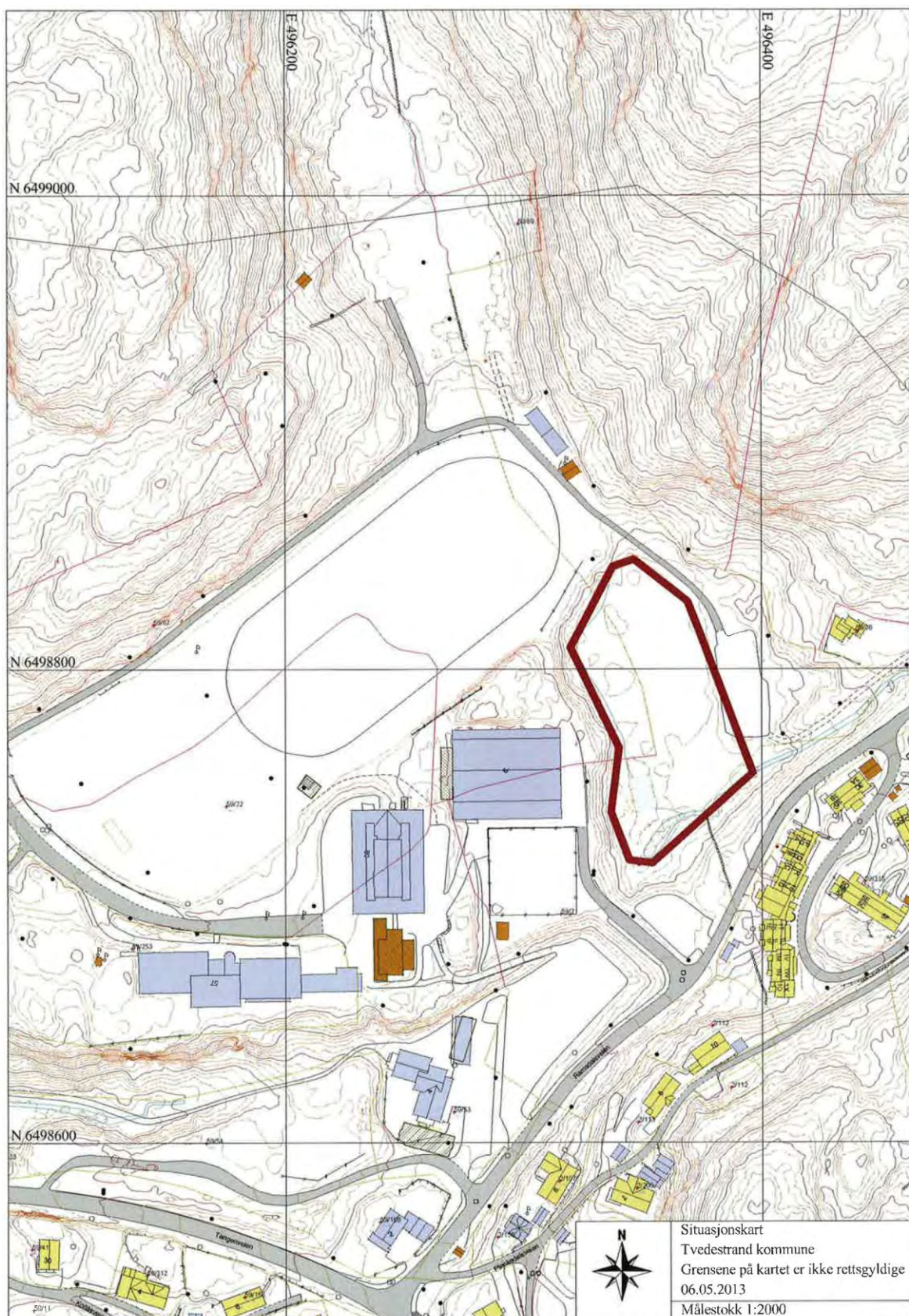
Området ligger like nordøst for bysenteret i Tvedestrand, mellom Lyngmyrhallen, idrettsplassen og rekkehusbebyggelsen øverst i Ramsdalsveien. Området utgjør øvre del av en bekkedal, hvor nedre deler er utbygde områder (i stor grad asfalterte flater) og bekken lagt i rør. Nord for området finnes det rikere skog, både områder som er registrert som naturtyper, og nøkkelbiotoper i skog.

Bilde 1 og 2 Undersøkellesområdet ligger mellom Lyngmyrhallen og den øverste bebyggelsen i Ramsdalsveien.

Kart 1 Pila viser beliggenheten til området, Ramsdalsmyra, som ble undersøkt i felt 9. mai 2013

Kart 2 Brun avgrensning angir området som ble undersøkt i felt.

2. Materiale og metode

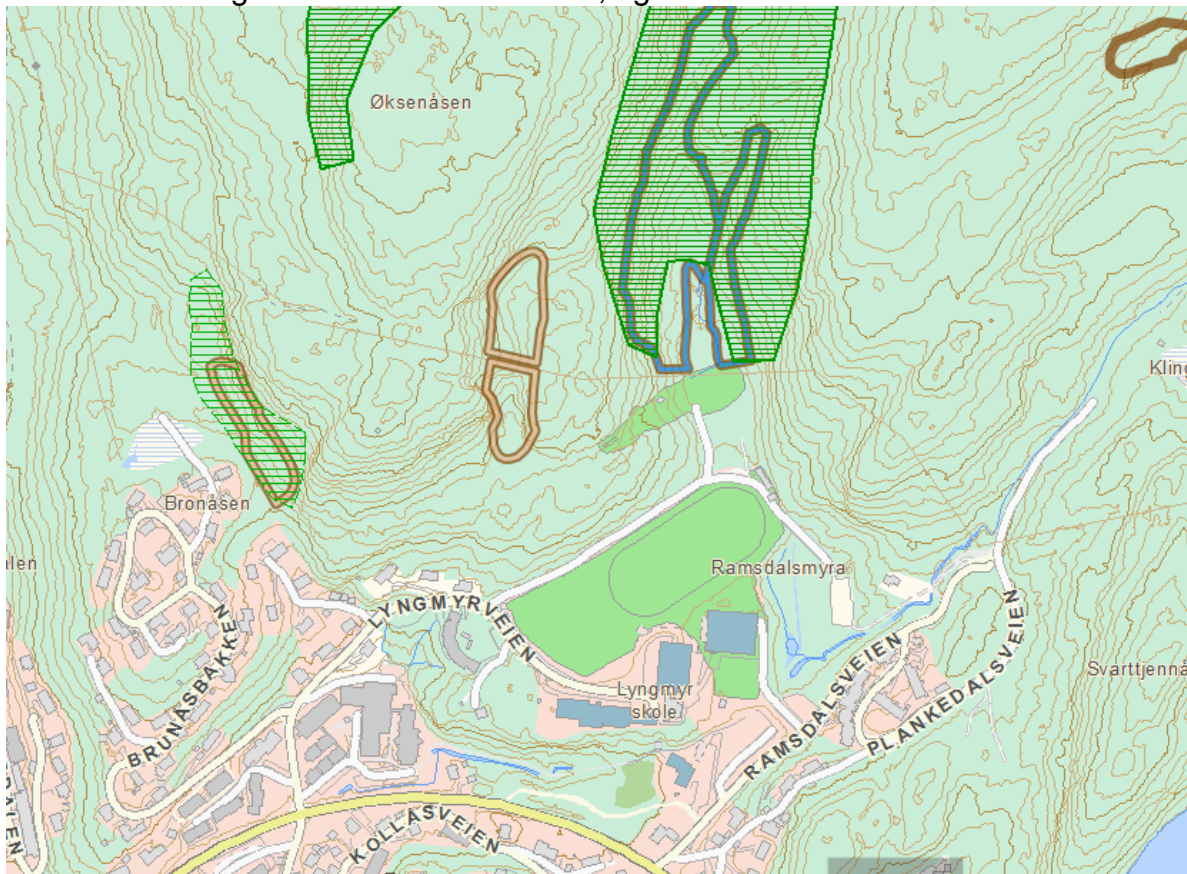
Området ble undersøkt i felt 9. mai 2013. Dette ligger til grunn for områdebeskrivelsen. Områder er vurdert i forhold til DN-håndbok 13 med tanke på verdisetting og vurdering i forhold til naturtyper. Det ble antydning at det tidligere var registrert småsalamander i området. Det ble derfor hestet (z-sveip) i bekken og dammer i området. Z-sveip gjennomføres ved å bruke hov i kanten av dammer, fram og tilbake tre ganger (en z-bevegelse). Dette er en standardisert måte å undersøke lokaliteter for salamander. Det er tatt belegg av spesielle arter, spesielt karplanter og litt moser til herbariet på Agder naturmuseum. Det ble registrert fugl på lyd, og ved observasjon under befaringen.. Status for biologisk mangfold i området er hentet gjennom Direktoratet for naturforvaltnings Naturbase og Artsdatabankens artskart.

3. Resultater

3.1 Status

3.1.1 Naturtyper og vegetasjon

Biologisk mangfold og verdisetting av områder baserer seg på ei håndbok utgitt av Direktoratet for naturforvaltning (DN håndbok 13), som beskriver og gir kriterier for hva som skal registreres av naturområder, og hvordan disse skal verdisettes.

Kart 3 Det er ikke registrert naturtyper eller andre områder med biologisk mangfold direkte knyttet til dette våtmarksområdet. Det er registrert en svært viktig naturtype i skogen i heia like i nord (Øksenåsen Ø, naturtypen rik blandingsskog i lavlandet, skraverte områder). Det er registrert flere nøkkelbiotoper i skog (MIS) i samme område (markeringer på kartet).

Artsobservasjoner

Det er ikke markert noen artsobservasjoner. En registrering av ramslauk i lia nord for området antyder at området er rikt, jf Artskart pr. 7. mai 2013.

3.2 Egne registreringer

Vegetasjon

Vegetasjonen er rik med store mengder hvitveis i feltsjiktet, i fuktigere partier dominerer skogsivaks. I mindre partier vokser det mjødurt og stornesle.

Vegetasjonen er påvirket av utfyllinger i kantsonen hvor spesielt skvallerkål (fremmed art) sprer seg inn i den naturlige vegetasjonen. Vegetasjonen blir gradvis fattigere opp mot idrettsplassen, hvor det kommer innslag av blåtopp og kratt med trollhegg og bjørk.

Vegetasjonstypen har karakterer som minner om «Rik sumpskog» (E4) jf Fremstad 1997. Områder en noe forsumpet trolig på grunn av at området nedstøms er fylt ut som parkeringsplass og at bekken er lagt i rør. Skogtypen har også karakterer som henspiller på or-askeskog (E6), men kan ikke entydig henføres til noen av disse vegetasjonstypene.

Naturtype

Området kan kartlegges som rik edelløvskog, med de anmerkningene som er gitt over. Verdisetting Lokalt viktig/viktig.

Området er påvirket av at bekken er lagt i røyr og av fyllinger inn mot området, med påfølgende spredning av fremmed arter (spesielt skvallerkål). Det er bygd en lekeplass i nord som også påvirker lokaliteten.

Bekken/dammer

I bekken vokser det slank elvemoser, *Fontinalis dalecarlica*, som indikerer området er næringsrikt og god vannkvalitet. Vårrose, *Pellia epiphylla*, er vanlig i den fuktige skogbunnen.

Det ble ikke registrert fisk eller amfibier i tilknytning til bekken eller dammer og forsumpede deler av biotopen. Det er lite sannsynlig at det er mulig for fisk å gå opp i vassdraget.

Bilde 3 og 4 Det renner en stilleflytende bekk inn mot punktet hvor denne fortsetter i rør store deler av strekningen videre ned mot Fjæretjenn ved sentrum av

Tvedestrand. Vegetasjonen er rik med store mengder hvitveis, litt vendelrot, mye skogsivaks og partier med mjødukt og stornesle i feltsjiktet.

Bilde 5 og 6 Området er skogkledt. Enkelte store trær som den fler-stammete selja på bildet til venstre og svartora med stubbeskudd (høyre bilde) i en småvokst skog tyder på at området tidligere har vært et åpent kulturlandskap. Området er nå vokst til med en småskog av ask, lønn, svartor og bjørk. Stedvis vokser det et kratt dominert av trollhegg. Hassel forekommer i busksjiktet. I kanten av området vokser det litt søtkirsebær, eik og selje.

Bilde 7 og 8 Området er vokst til med småskog av bjørk, i nord, med økende innslag av edelløvtrær som ask og lønn. Litt innslag av gran.

Bilde 9 og 10 Området er svært fuktig, med dammer og fuktområder. Inn mot Lyngmyrhallen er det en rekke fyllinger som påvirker vegetasjonen i kantsonen ved innvandring av fremmede arter.

Bilde 11 og 12 Nyere og eldre fyllinger fra området ved Lyngmyrhallen.

Bilde 13 og 14 Lekeplass i nordkant av området (venstre) og ei fylling ut fra idrettsplassen.

Rødlistearter

Ask står på lista over sjeldne og truede arter som nær truet (skyldes askeskuddsyke).

Fremmede arter

Det er registrert en rekke fremmede arter i kanten av området, spesielt lang veien inn mot Lyngmyrhallen. Det er spesielt skvallerkål (ikke svartelistet fordi den ikke er blitt vurdert) som sprer seg inn i skogbunnen nedenfor. Men det er også registrert rødhyll (høy risiko), parkslirekne (svært høy risiko), vårpengeurt (potensielt høy risiko), og vinterkarse (svært høy risiko). Nede i området ble det registrert en plante av

høstberberis (svært høy risiko). Ingen av de sistnevnte artene har store forekomster i dette området.

Arter

Karplanter

De viktigste artene er omtalt ovenfor.

Fugl

Det ble notert 24 fuglearter under registreringen i området. Spesielt kan nevnes bøksanger, gransanger, vendehals. Lokaliteten og nærområdene har en rik spurvefuglfauna

5 Litteratur

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Fremstad, E 1997. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA Temahefte 12: 1-279.

Lenker til databaser

Direktoratet for naturforvaltnings Naturbase:

<http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/>

Artsdatabanken, artskart og rødlistebase:

<http://www.artsdatabanken.no/frontpageAlt.aspx?m=2>

Vedlegg

Blåmeis	Kjøttmeis
Bokfink	Løvsanger
Bøksanger	Linerle
Dompap	Munk
Fiskemåke	Måltrost
Gransanger	Ringdue
Grønnfink	Rødstrupe
Grønnsisik	Skjære
Gråhegre	Svarthvit fluesnapper
Gulspurv	Svartmeis
Jernspurv	Svarttrost
Kjernebiter	Vendehals

Fugl registrert i og ved området under befaringen 9. mai 2013.05.23

Naturmangfoldlovens §§ 8-12

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

